

ХУЛОСАИ

комиссия экспертии шурои диссертациони 6D.KOA-067-и назди Институти забон ва адабиёти ба номи Абуабдуллоҳ Рӯдакии АМИТ ба диссертатсияи Чурақулзода Умрон Шодиқул дар мавзуйи “Хусусиятҳои лексикӣ-сохтории истилоҳоти иқтисодӣ дар забони тоҷикӣ (дар асоси маводи ҳуҷҷатҳои меъёрии соҳаи иқтисодӣ ва луғатномаҳо)”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.00. –Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Чурақулзода Умрон Шодиқул дар бораи хусусиятҳои маъноӣ ва сохтории истилоҳоти иқтисодӣ бар мабноси забони тоҷикӣ баҳс мекунад. Аҳаммияти ин кори диссертационӣ, қабл аз ҳама, аз он иборат аст, ки баъди ба даст овардани истиқлол дар ҳама арсаҳо зарурат пеш омад, ки истилоҳоти соҳавӣ, аз ҷумла ҳуҷҷатгузории расмӣ соҳаи иқтисоди миллӣ ба забони давлатӣ ва дар сатҳи касбӣ мутобиқ карда шавад. Бинобар ин, то кунун доир ба забони ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ, хусусиятҳои луғавию морфологӣ он кори илмӣ алоҳида анҷом дода нашудааст. Арзишу аҳаммияти рисолаи мавриди гуфтугӯ дар он аст, ки ошкор кардани хусусиятҳои луғавию сохтории ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ дар заминаи таҳлили маводи зерсоҳаҳои он: омор, андоз, бонк ва дигар бахшҳо аз ҷумлаи мавзӯҳои мубрами ин кори таҳқиқӣ мебошад. Аз ин зовия, дар ин кор саъй шудааст, ки моҳияти забони ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ ва истилоҳоти он то андозае таъйин гардида, моҳиятан боарзишнок ва судманд доништа мешавад,

Навоварии илмӣ диссертатсия дар он зоҳир меёбад, ки он дар забоншиносии тоҷик, хусусан дар самти таҳлили хусусиятҳои луғавию сохтории ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ кушиши нахустин ба ҳисоб меравад. Инчунин, дар рисола дар масъалаҳои таҳқиқи хусусиятҳои луғавию сохтории ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ (дар асоси ҳуҷҷатҳои меъёрии иқтисодӣ ва луғатномаҳо) ва истилоҳоти иқтисодӣ вобаста ба вижагиҳои сохторию маъноии истилоҳоти иқтисодӣ, баромад, тавсиф ва таснифи вожаҳо ва истилоҳот аз ҷиҳати мавзӯӣ дар ҳуҷҷатҳои меъёрии

иқтисодӣ ва луғатҳои соҳавӣ бори аввал мавриди таҳқиқ ва пажӯиш қарор гирифтаанд.

Маводи диссертатсия ва дастовардҳои илмӣ таҳқиқро дар баррасии масъалаҳои назарӣ ва омӯзиши хусусиятҳои луғавию сохтори хучҷатҳои меъёрии иқтисодӣ муҳим ва мубрам арзёбӣ мегардад, метавон истифода кард ва ҳамчунин он дар таҳия ва танзими луғатномаҳои иқтисодӣ, таҳия ва сохтани хучҷатҳои меъёрии иқтисодӣ, таълиму тадриси забони тоҷикӣ дар риштаи иқтисодӣ, навиштани китобҳои дарсии забони тоҷикӣ барои факултетҳои иқтисодӣ ва таълими курсҳои махсус маводи муфид хоҳад дод.

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмиро дараҷаи дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии қор, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда ва мустақил ифода шудани нуқтаи назари ӯ нисбат ба мавзӯи таҳқиқ таъйид мекунад.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 10.02.00. – Забоншиносӣ (10.02.01. – Забони тоҷикӣ) мутобиқ мебошад.

Натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқ ва тавсияҳои муаллиф дар 5 мақола, ки аз ин шумора 3 номгӯи он дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд, инъикос ёфта, бо мазмун ва мавзӯи диссертатсия бевосита алоқаманд мебошанд. Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашрқадаи унвонҷӯ фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи чопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Дар диссертатсияи Чурақулзода Умрон Шодиқул истифодаи мавод бидуни ишора ба муаллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар хулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ зикр ёфта, дурнамои мавзуи кори диссертатсионӣ таъйин шудааст. Аҳаммияти таҳқиқ, навоариҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Ҷурақулзода умрон шодиқул кори таҳқиқи анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Ба номи диссертатсияи Ҷурақулзода Умрон Шодиқул тағйирот ворид карда шавад ва дар шакли “Хусусиятҳои лексикӣ-сохтории истилоҳоти иқтисодӣ дар забони тоҷикӣ (дар асоси маводи ҳуҷҷатҳои меъёрии соҳаи иқтисодӣ ва луғатномаҳо)” аз рӯйи ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D. КОА-067-и назди Институти забон ва адабиёти ба номи Абуабдуллоҳ Рӯдакии АМИТ тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул гардад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқонашон ба ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) мувофиқатдоранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Қосимов Олимҷон Ҳабибович** – доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забоншиносӣ ва рӯзноманигории Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода;
- **Амлоев Аминҷон Ятимович** – номзади илмҳои филологӣ, муаллими калони кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон.

3. Ба сифати муассисаи пешбар МДТ “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” пешниҳод мешавад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Институти забон ва адабиёти ба номи Абуабдуллоҳ Рӯдакии АМИТ ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва тавзеъ гардидани он ба суроғаҳои таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

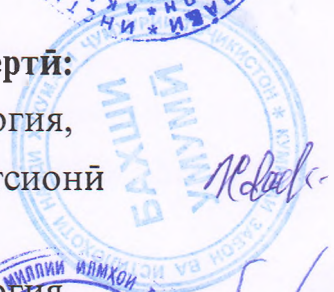
доктори илми филология,
узви шурои диссертатсионӣ

Назарзода С.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илми филология,
узви шурои диссертатсионӣ

Раҳматуллозода С.

доктори илми филология,
узви шурои диссертатсионӣ

Нуров П.

“ 06 ” феврал
2025 с.